

Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 21. marts 2006

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen

(Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver m.v.)

[af undervisningsministeren (Bertel Haarder)]

1. Ændringsforslag

Undervisningsministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 7. december 2005 og var til 1. behandling den 17. januar 2006. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 17. oktober 2005 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 33. Den 9. december 2005 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Dybbøl Efterskole,
Efterskoleforeningen,
Farsø Efterskole,
Lystruphave Efterskole og
Ordblindeinstituttet.

Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Dybbøl Efterskole,
Efterskoleforeningen,
Farsø Efterskole og
Lystruphave Efterskole.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 36 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Nogle af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Tilkendegivelse fra undervisningsministeren

Undervisningsministeren har tilkendegivet følgende over for udvalget:

Som det fremgår af svarene på spørgsmål 25 og 29, vil jeg i forbindelse med udarbejdelsen af den bekendtgørelse, der skal regulere adgangen til at blive fritaget for folkeskolens afgangsprøver, drøfte spørgsmålet om afgrænsningen af fritagelsesadgangen med De Samvirkende Invalideorganisationer. Lovforslagets bemærkninger vedrørende fritagelsesadgang er således ikke nødvendigvis udtømmende.

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, S, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Venstres, Socialdemokratiets, Dansk Folkepartis og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget vil i forlængelse af høringssvar og henvendelser til udvalget fremhæve følgende elementer fra lovforslaget:

Nationale test

Formålet med testene er at skabe et pædagogisk evalueringsredskab, der kan bidrage til en nuanceret vurdering af den enkelte elevs udbytte af forskellige undervisningsemner inden for udvalgte fag på bestemte klassetrin. Testene tænkes anvendt sammen med andre evalueringsredskaber som led i den løbende evaluering.

Oplysninger om testopgaver og testresultater er fortrolige og må ikke offentliggøres. Ubertigtet videregivelse eller udnyttelse af oplysninger om testresultater kan straffes i medfør af straffelovens regler om tavshedspligt. Testene kan således ikke bruges til at rangordne elever, klasser, skoler eller kommuner.

Testene bliver udformede som it-baserede adaptive test, der tilpasses den enkelte elev i sværhedsgrad i takt med gennemførelse af testen for at sikre så nuanceret en profil som muligt af den enkelte elev med henblik på den efterfølgende opfølgning.

På baggrund af testen får forældrene og eleven udleveret en verbaliseret tekst, der sætter ord på styrker og indsatsområder i forhold til det pågældende fagområde. Testene kan gennemføres på ca. 45 minutter og kræver ikke rettid af lærerne, da testene er it-baserede.

Lærerne beslutter selv, hvornår de nationale test skal gennemføres inden for perioden februar-april, det vil sige, der gennemføres ikke en national testdag. Testene kan afvikles løbende, som det passer i forhold til den daglige undervisning.

I tilknytning til ændringen af folkeskoleloven stilles en særlig evalueringspakke til rådighed for skolerne på en ny evalueringsportal på internettet. Den indeholder blandt andet fagspecifikke inspirationsmaterialer til brug for den løbende interne evaluering i alle folkeskolens fag og eksempler på, hvordan der kan følges op på evalueringsresultaterne, herunder resultaterne af de obligatoriske test.

Det fremgår af aftale af 23. september 2005 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti om ændring af folkeskoleloven, at undervis-

ningsministeren senest 3 år efter ikrafttræden af de første test skal give Folketinget en redegørelse om lovens virkning og eventuelle behov for ændringer.

Vedrørende obligatorisk 9. klasse afgangsprøve

Med lovforslaget gøres alle fag lige værdige, hvor fag, der indtil nu ikke har været eksamensfag, er blevet nedprioriteret af eleverne. Med lovforslaget gennemføres der lodtrækning om, hvilke fag eleverne skal til afgangsprøve i, så der ikke bruges mere tid end i dag på eksamensafvikling.

Vedrørende bedre muligheder for fordeling af elever af pædagogiske grunde på baggrund af sprogtest

Med lovforslaget fremrykkes muligheden for fordeling af elever af pædagogiske grunde på baggrund af sprogtest på grundlag af henvendelser fra en række kommuner, der ønsker så hurtigt som muligt at kunne anvende det nye værktøj for at sikre bedre integration af tosprogede børn så tidligt som muligt.

Der er på finansloven for 2006 afsat en ramme på 25 mio. kr. i 2006 og 50 mio. kr. årligt i perioden 2007-2009 til at styrke og målrette efteruddannelsesindsatsen for lærere og skoleledere med særligt fokus på øget faglighed i dansk, matematik og naturfag.

En arbejdsgruppe med deltagelse af KL, Finansministeriet og Undervisningsministeriet vil fremlægge forslag til en styrket efteruddannelsesindsats.

Et *mindretal* i udvalget (RV, SF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet stemmer dog for de stillede ændringsforslag.

Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget konstaterer, at et flertal af Folketingets partier desværre står for igen at vedtage en forhastet, vidtrækkende og principiel lovgivning for folkeskolen, der er blevet til uden dialog med folkeskolens parter. I forligspartiernes forsøg på at dække sig ind gennemføres en række krumspring for at forhindre rangordning af skoler ud fra resultaterne af statens obligatoriske test. Det kunne tillægges en vis sympati, men det rejser en lang, lang række demokratiske problemer. Det havde derfor været langt enklere at undlade at indføre denne tvangsforanstaltning med de statslige, obligatoriske test og i stedet lade hver enkelt skole udarbejde en konkret handlingsplan i forhold til den konkrete skoles udvikling over de næste 5 år, herunder også skolens og lærernes brug af lærerstyrede test i undervisningen og i samarbejdet med hjemmene.

Det Radikale Venstre skelner principielt mellem statens obligatoriske test af elevens opfyldelse af de af staten opstillede mål og lærerens test af elevens tilegnelse af undervisningens mål. Det Radikale Venstre er stærk tilhænger af det sidste. Det pædagogiske ansvar er lærernes, og kun de kan løfte det. Statens test vil uafvendeligt få en styrende og kontrollerende karakter, uanset hvilke besværgelser forligspartierne udtrykker i lovforslagets bemærkninger m.v. Det Radikale Venstre finder, at forligspartierne gør sig skyldige i stor naivitet, hvis de tror, at statslige obligatoriske test ikke vil være endog særdeles styrende for undervisningen og dermed også for valg af undervisningsmetoder m.v. samt undervisningens rækkevidde. Der er en overhængende og akut risiko for, at undervisningen begynder at rette sig mod det at være dygtig til at gennemføre test, og at det er testens faglige fokus, der bestemmer undervisningens faglige fokus.

Det er centralt i lovforslaget, at resultaterne af statens test er hemmelige. De er også hemmelige for eleven selv. Eleven må kun få testens resultat formidlet af læreren. Hverken eleven, de faglige miljøer eller offentligheden har mulighed for at diskutere de konkrete test. Det er et demokratisk problem. Dette forstærkes af, at de hemmelige testresultater skal gøres til genstand for vurdering af skolens kvalitet. Hver kommune bliver således forpligtet til at lave en kvalitetsrapport om hver enkelt af kommunens skoler, hvor skolens hemmelige testresultater indgår. Det betyder, at kommu-

nens vurdering af skolens kvalitet kun kan gøres til genstand for gætterier, fordi man som medarbejder, leder, forælder eller borger ikke ved noget som helst om, hvad testresultaterne vejer i bedømmelsen, eller hvordan de har været.

Lovforslaget tilsigter, at der skal gives en verbal tilbagemelding til elever og forældre. Ikke desto mindre foreslår forligspartierne i lovforslag nr. L 170, at der udarbejdes en national præstationsprofil, hvor resultaterne inddeles i passende kategorier. Det synes derfor uafvendeligt, at statens testresultater bliver til en kategorisering af den enkelte elev. Kombineret med screening og elektroniske elevjournaler øges bureaukratiet på bekostning af undervisningen.

Forligspartierne finder, at gennemførelse af statens test, tilbagemelding til elever og forældre m.v. kan gøres uden omkostninger for kommuner og skoler. Men det er opgaver, som allerede skal løses i dag. Det betyder, at den evaluering og tilbagemelding, der finder sted i dag, må skulle fuldt og helt udskiftes med statens test. Der henvises til undervisningsministerens svar på spørgsmål 17, der gør omfanget meget tydeligt.

Forligspartierne har afsat knap 100 mio. kr. til at udarbejde det statslige testsystem og lave en kampagne for det. Det Radikale Venstre vil med interesse følge udviklingsarbejdet (der jo både har vist sig at være dyrere og mere tidskrævende end først forventet) af statens test, både for så vidt angår tidsplaner, økonomi og det blik til indholdet, som dog er stillet i udsigt via modelopgaver. Ligeledes forventer Det Radikale Venstre, at den varslede kampagne ikke får karakter af en reklamekampagne for forligspartierne.

Lovforslaget gør også folkeskolens afgangsprøve obligatorisk og binder afgangsprøverne sammen i en samlet pakke. De nye afgangsprøver skal sættes i kraft den 1. august 2006. Når man tager det kaos i betragtning, som har hersket i forhold til en række af folkeskolens naturfaglige fag, forekommer det mere hensigtsmæssigt at give sig noget bedre tid. Når afgangsprøven bindes sammen i én pakke, kan det indirekte blive en meget stor binding for de frie skoler, der gerne vil afholde en række af folkeskolens afgangsprøver, men som har en anden pædagogisk tilgang til test og prøver, end den som regeringen lægger ned over folkeskolen. Hvis man kun kan afholde alle prøver eller ingen prøver, lægger man stort set også en fagplan ned over den enkelte frie skole. Så er det så som så med friheden. Men regeringen havde jo i øvrigt også skruet den ned på vågeblus i tidligere lovgivning.

Det Radikale Venstre har en anden politik for udvikling af en stadig bedre folkeskole end forligspartierne. Forligspartierne har senest ved fremsættelsen af lovforslag nr. L 170 tilkendegivet, at man vil en folkeskole, der gør kundskaber til et mål i sig selv. Det Radikale Venstre vil en folkeskole, hvor kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer er den klare vej til den alsidige, personlige udvikling for den enkelte og i samspil med andre. Det er betydeligt mere ambitiøst end forligspartiernes styringspolitik.

Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget finder, at lovforslaget bygger på stigende ensretning i skolesystemet. På sigt gør det Danmark mindre konkurrencedygtigt på det globale videnmarked. Der følger ingen ekstra ressourcer med ud til kommuner og skoler, når de skal til evaluere børnene gennem nationale test. Det betyder, at den tid, der bruges til at forberede, gennemføre og efterbehandle testresultaterne, går fra anden undervisning. Og lærernes muligheder for at differentiere undervisningen i klasser med 28 elever er i forvejen begrænsede. Desuden kommer vi helt naturligt til at se undervisning, der har til formål, at eleverne klarer sig godt i test i stedet for undervisning, der er fokuseret på at lære eleverne brugbare færdigheder som innovation, samarbejde og evnen til selvstændigt at forholde sig til input.

Elever får større udbytte af undervisningen, når de undervises af veluddannede lærere, der selv har ansvaret for undervisningen. I modsætning til skolesystemer, hvor alt styres centralt, og lærerne blot følger en dikteret opskrift.

Lovforslagets indhold om at gøre folkeskolens afgangsprøver obligatoriske for eleverne i 9. klasse er også problematisk. For en række elever med problemer som eksempelvis ordblindhed kan det betyde, at de i stedet for at aflægge enkeltvise prøver helt undlader at gå op til afgangsprøverne. Derved bliver deres mulighed for at komme videre i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet væsentlig forringede.

SF vil i stedet styrke folkeskolen, styrke elevernes faglighed og sikre, at børn har mulighed for at komme videre i uddannelsessystemet ved at

- 1) lægge vægt på at eleverne – udover faglighed – får indøvet kompetencer som samarbejde, selvstændighed og kreativitet,
- 2) styrke kvalitetsudvikling af testmetoder til at »samle elever op«, der halter på de sproglige eller sociale kvalifikationer,
- 3) give undervisning til alle elever ud fra den enkelte elevs forudsætninger, så også de svagere elever får en chance for senere at blive en del af arbejdsmarkedet,
- 4) sætte ind for at styrke samarbejdet med forældrene om blandt andet børnenes læse- og sprogudvikling og
- 5) give lærerne langt bedre mulighed for at få efteruddannelse end tilfældet er i dag, hvor omkring 50 pct. af lærerne får afslag på deres ansøgninger om efteruddannelse. Mere efteruddannelse vil hæve det faglige niveau i skolen.

Enhedslistens medlem af udvalget er bekymret for, at indførelse af nationale test bliver et nederlagselement i folkeskolen frem for et pædagogisk redskab til gavn for lærerne. Hverken lærere, elever eller forældre har bedt om at få indført nationale test, idet lærerne i forvejen har indsigt i, hvilke elever der har brug for ekstra hjælp. Det, der er brug for, er i stedet midler til, at klassekvotienten kan sættes ned, og at de elever, der har særlig brug for hjælp, kan få støttetimer. Lærernes omsorg og kendskab til eleverne er en forudsætning for, at eleverne fra socialt belastede hjem kan få fagligt udbytte af undervisningen i folkeskolen. Indførelse af test vil blot medføre, at de elever, der har svært ved skolearbejdet, vil opleve flere nederlag. Test er kun sjove for dem, der kan opnå gode resultater.

Som ministeren selv skriver i den skriftlige fremsættelse af lovforslaget, viser undersøgelser, »at de fleste elever trives i skolen, er motiverede for at lære, er positive over for konkurrence og samarbejde, og at forældrene værdsætter børnenes trygge hverdag og samarbejdet med skolen.« Sådan skulle det gerne blive ved med at være, men Enhedslisten frygter, at lovforslaget vil undergrave netop denne trivsel ved at lægge elementer ind i folkeskolen, der giver eleverne unødige nederlag.

Enhedslisten stiller sig endvidere skeptisk over for, om det foreslåede § 55 b, stk. 1, om at testresultater er fortrolige, vil blive overholdt. Denne skepsis er vokset efter det folkeskoleforlig, der blev indgået den 24. januar 2006.

Enhedslisten anbefaler, at forligspartierne frem for at fortsætte med skolenederlagsforslaget om test styrker folkeskolen ved at give tid til, at lærerne kan tage sig af og undervise børnene.

Enhedslisten mener, at der skal kunne gives dispensation for, at afgangseksaminerne skal være obligatoriske. De forskellige henvendelser fra specialskoler tydeliggør, at det ikke er hensigtsmæssigt at gøre afgangseksaminerne obligatoriske for alle.

Enhedslisten kan derfor ikke støtte lovforslaget.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 4

1) *Stk. 1* affattes således:

»*Stk. 1*. Loven træder i kraft den 1. august 2006, jf. dog stk. 2-5.«

[Udskudt ikrafttræden]

2) *Stk. 3, 1. pkt.*, udgår.

[Lovteknisk ændring]

3) *Stk. 5* affattes således:

»*Stk. 5*. Folkeskolelovens § 14, stk. 4, 2. pkt., som affattet ved denne lovs § 1, nr. 12, § 1, nr. 16, og § 3, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.«

[Lovteknisk ændring]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1-3

Ændringsforslag nr. 1 udskyder tidspunktet for ikrafttræden af de dele af forslaget, som skulle træde i kraft den 1. april 2006. Herefter træder hovedparten af loven i kraft den 1. august 2006. For at kunne fastsætte regler om et kommunalt udpeget censorkorps så hurtigt som muligt efter lovens offentliggørelse følger det af ændringsforslag nr. 3, at sidste punktum i folkeskolelovens § 14, stk. 4, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 12, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Troels Christensen (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Britta Schall Holberg (V)

Tina Nedergaard (V) Ellen Trane Nørby (V) Martin Henriksen (DF) Søren Krarup (DF)

Carina Christensen (KF) fmd. Allan Niebuhr (KF) Christine Antorini (S) Kirsten Brosbøl (S)

Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S) Margrethe Vestager (RV) nfmd. Bente Dahl (RV)

Thomas Krog (SF) Majbrit Berlau (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 101

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat fra undervisningsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Undervisningsministeriets EU-udbudsmateriale om fremme af evalueringskulturen i folkeskolen, fra undervisningsministeren
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 23/1-06 fra Efterskoleforeningen
6	Henvendelse af 13/2-06 fra Farsø Efterskole på vegne af yderligere 29 ordblinde- og specialefterskoler.
7	Materiale modtaget i forbindelse med Dybbøl Efterskoles, Farsø Efterskoles og Lystruphave Efterskoles foretræde for udvalget den 21/2-06
8	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
9	Henvendelse af 27/2-06 fra Ordblindeinstituttet
10	Meddelelse om fremlæggelse af udbudsmateriale modtaget fra undervisningsministeren
11	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
12	Tilkendegivelse fra undervisningsministeren
13	1. udkast til betænkning
14	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 101

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelse af 23/1-06 fra Efterskoleforeningen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvem »ansatte m.fl.« er, der får adgang til testopgaver og testresultater, som er omfattet af tavshedspligten, jf. lovforslagets § 1, nr. 18, og § 2, nr. 1, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvorfor testopgaverne er hemmelige, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om der med folkeskoleforliget er taget stilling til, om der skal ske offentliggørelse af testresultaterne på landsplan, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvorfor eleven ikke har ret til indsigt i de oplysninger, der behandles om eleven, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om tavshedspligten betyder, at forældrene ikke må underrette

-
- eleven om resultatet af testen, når forældrene er blevet underrettet skriftligt, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm., om lovforslaget er blevet uaktuelt i forhold til folkeskoleforliget i forbindelse med underrettelse af forældrene, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om, hvordan forældre, lærere, elever, uafhængige iagttagere m.fl. skal kunne vurdere testenes hensigtsmæssighed, hvis testopgaverne er hemmelige, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om, hvordan kommunerne skal kunne udarbejde den kvalitetsrapport, som er omtalt i folkeskoleforliget, uden at forholde sig til testresultater for klasser og skoler, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om, hvordan ministeren konkret forestiller sig, at test finder sted, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om, hvad ministeriets risikoanalyser viser vedrørende EU-udbud, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvorfor elevernes tilegnelse af kundskaber og færdigheder skal evalueres, jf. § 1, nr. 5, når det i den af regeringen foreslåede nye formålsparagraf, jf. alm. del – bilag 165, ikke længere er en del af folkeskolens formål, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvorfor det ikke skal evalueres, om eleverne tilegner sig arbejdsmetoder og udtryksformer, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm., om ministeren deler OECD's vurdering, at der er en række uheldige erfaringer med rangordning som følge af offentliggørelse af testresultater fra test i skoleforløbet i rapporten om grundskolen i Danmark fra 2004, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvordan ministeren definerer et »internt pædagogisk arbejdsredskab«, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 18, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvad det er for opgaver, som lærerne ikke skal løse i fremtiden, siden de uden øget tidsforbrug kan anvende og afholde test, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvordan kampagnen om evalueringskultur skal afvikles, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvordan og hvem der skal afgøre, om der bliver behov for at bruge ministerens bemyndigelse til at fastsætte antal test, klassetrin og fag, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvad der skal til, for at en elev fritages for deltagelse i de nationale, obligatoriske test, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om folkeskolens afgangsprøver kun kan afholdes som en samlet pakke, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 21 Spm., om lovforslaget betyder, at de frie skoler bliver mødt af et enten-eller forstået på den måde, at enten afholder de alle de prøver, som folkeskolens elever skal op til, eller også afholder de ingen prøver, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om, hvilke pædagogiske fremskridt ministeren forventer, der opnås ved at gøre afgangsprøven obligatorisk, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om kommentar til henvendelsen af 13/2-06 fra Dybbøl Efterskole, Farsø Efterskole og Lystruphave Efterskole, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om kommentar til materiale modtaget i forbindelse med Dybbøl Efterskoles, Farsø Efterskoles og Lystruphave Efterskoles foretræde for udvalget den 21/2-06, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om, hvorfor lovforslagets § 1, nr. 12, om ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om fritagelse for at aflægge folkeskolens afgangsprøver (ny affattelse af § 14, stk. 4) fortolkes så snævert, som det sker i lovforslagets bemærkninger, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om en ændring i forhold til den løbende evaluering, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm., om ministeren vil stille et ændringsforslag, således at en elev kan vælge at gå til prøve i nogle fag i stedet for at skulle indstille sig til prøve i alle fag, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om ministerens holdning til, at der med lovforslagets vedtagelse vil komme til at være to sideordnede regelsæt vedrørende prøver for henholdsvis folkeskoler og f.eks. efterskoler, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om kommentar til henvendelse af 27/2-06 fra Ordblindeinstituttet, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om de mange indkomne protestskrivelser fra lærerne, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm., om ministeren kan garantere, at test fremover udelukkende bliver et arbejdsredskab for lærerne, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm., om ministeren kan garantere, at testresultaterne ikke offentliggøres nu eller i fremtiden, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm., om ministeren kan garantere, at folkeskoleforliget af 23/9-05 ikke vil øge konkurrencen mellem skolerne og lærerne m.v., til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om uddybelse af besvarelsen af spørgsmål 7 om, at der vil blive udarbejdet en præstationsprofil, og at landsgennemsnittet vil blive beregnet på baggrund heraf, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

- 35 Spm., om ministeren vil give et eller flere eksempler på, hvordan en præstationsprofil og et landsresultat kunne se ud, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om, hvilken paragraf i den nuværende folkeskolelov ministeren henviser til i sit svar på spørgsmål 26, og om ministeren kan bekræfte, at den pågældende lovparagraf ikke ændres som konsekvens af lovforslagets bemærkninger »om evaluering af alle aspekter af elevens udbytte af undervisningen«, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

Nogle af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 4, 5, 9, 10, 15, 16, 17, 20 og 21 og undervisningsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra RV.

Spørgsmål 8, 12, 18, 26 og 31 og undervisningsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra V, S, DF og KF.

Spørgsmål 4:

Er der med folkeskoleforliget af 24. januar 2006 taget stilling til, om der skal ske offentliggørelse af testresultaterne på landsplan, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 18?

Svar:

Ja, i aftalen af 24. januar 2006 mellem V, K, S og DF om styrkelse af folkeskolen indgår det, at undervisningsministeren skal offentliggøre de samlede landsresultater af de nationale test. Det vil bl.a. ske i form af en national præstationsprofil, der skal vise, hvordan eleverne på landsplan – i de forskellige fag og på de forskellige klassetrin – fordeler sig inddelt efter relevante resultat kategorier, der hver især beskriver graden af, hvad eleverne har tilegnet sig i forhold til de aktuelle trinmål. Herved gives kommunerne og skolerne et værktøj, der kan bruges i den løbende evaluering, således at aktørerne får viden om, hvordan elevernes testresultater er sammenlignet med det samlede landsresultat. Kommunalbestyrelserne og skolelederne vil blive informeret om skolens resultater af testene set i forhold til landsresultaterne, herunder skolens resultater, når de vurderes under hensyntagen til elevernes sociale baggrund.

Spørgsmål 5:

Hvorfor har eleven ikke ret til indsigt i de oplysninger, der behandles om eleven?

Svar:

Med hensyn til testopgaverne henvises til svar på spørgsmål 3. Som det fremgår af bemærkningerne til § 1, nr. 6, skal læreren formidle resultatet af testen til eleven. Det sker for at sikre, at testresultaterne anvendes som påtænkt, dvs. som et arbejdsredskab i evalueringen, således at de ses i sammenhæng med de øvrige elementer i lærerens evaluering af eleven. Eleven vil således få de relevante oplysninger om testforløbet, således at der kan planlægges en opfølgning herpå.

Spørgsmål 8:

Hvordan skal forældre, lærere, elever, uafhængige iagttagere m.fl. kunne vurdere testenes hensigtsmæssighed, hvis testopgaverne er hemmelige, og kan det praktiske hensyn til genanvendelse, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 18, overtrumfe det demokratiske hensyn?

Svar:

Med henblik på at anskueliggøre testenes virkemåde og opgavetyper vil der blive offentliggjort demonstrationsudgaver af de enkelte test. Ydermere vil den tjenesteyder, der vinder udbudsforretningen, skulle redegøre nøje for testenes virkemåde, således at alle, der har interesse heri, kan sætte sig ind i denne. Dertil kommer, at den samlede evalueringspakke – herunder især testene – skal underlægges en ekstern evaluering. Endeligt skal fremhæves, at læreren vil få adgang til de opgaver,

som lærerens elever har besvaret. Der vil blive tale om så stor åbenhed som muligt med de begrænsninger, der følger af, at resultaterne ikke skal kunne anvendes til rangordning af elever, skoler, kommuner m.v., og at opgaverne i opgavebanken skal kunne genbruges.

Spørgsmål 9:

Hvordan skal kommunerne kunne udarbejde den kvalitetsrapport, der omtales i folkeskoleforliget af 24. januar 2006, uden at forholde sig til testresultater for klasser og skoler, og hvordan skal det kunne vurderes og drøftes, om en indsats er hensigtsmæssig, hvis testresultaterne er hemmelige?

Svar:

I de i spørgsmålet nævnte kvalitetsrapporter er det hensigten, at kommunalbestyrelserne vil skulle foretage en helhedsvurdering af det faglige niveau i kommunens skoler på baggrund af alle relevante indikatorer. Testresultater for klasser og skoler vil være én blandt flere indikatorer, der kan sige noget om undervisningens kvalitet.

Kommunalbestyrelsens behandling af sådanne resultater må ikke offentliggøres, ligesom behandlingen i kommunalbestyrelsen af resultaterne skal foregå for lukkede døre.

Da der som nævnt bliver tale om en helhedsvurdering, ser jeg ikke noget problem i, at fortrolige testresultater indgår i bedømmelsesgrundlaget, samtidig med at den konklusion, der drages om det faglige niveau på skolerne, er offentlig.

Spørgsmål 10:

Hvordan forestiller ministeren sig konkret, at test finder sted, hvordan der meldes tilbage til lærere og elever, hvordan forældrene underrettes m.v.? Besvarelsen bedes give et konkret eksempel på, hvordan det skal foregå, om end gerne for en fiktiv skole.

Svar:

Den endelige udformning af testene, af den praktiske afvikling af testene, af den konkrete tilbagemelding mv. afhænger af det endelige tilbud fra tjenesteyder og den efterfølgende dialog med Undervisningsministeriet.

Undervisningsministeriet forventer dog, at afviklingen i hovedtræk vil forløbe således:

- Registrering i UNI-Login. Alle folkeskoleelever skal registreres af UNI-C, således at de kan identificeres entydigt. Denne proces påbegyndes inden sommerferien 2006.
- Orientering til skolerne om de it-baserede test, herunder om booking. Skolerne vil i løbet af efteråret 2006 blive grundigt informeret om deres muligheder og forpligtelser, både i forhold til den frivillige og den obligatoriske brug af testene.
- Booking. I foråret 2007 åbnes for booking til de obligatorisk test (tre første fag/test), der afvikles fra 1. maj 2007.
- Afvikling af en it-baseret test. Efter at læreren har reserveret tid til klassens afvikling af testen, gennemføres testen – normalt inden for en lektion på 45 minutter. Læreren gives mulighed for at monitorere og styre testforløbet, f.eks. ved at tildele elever mere tid.
- Tilbagemelding til læreren. Læreren skal umiddelbart efter testen have adgang til alle testresultater fra klassen og den enkelte elev. Læreren logger sig på Evalueringsportalen og henter resultaterne.
- Lærernes tilbagemelding til elev og forældre. Testene skal indgå i den løbende, interne evaluering og skal derved bidrage til grundlaget for vejledning af den enkelte elev, for undervisningens videre planlægning og for et forældresamarbejde, der understøtter elevens udvikling bedst

muligt. Umiddelbart efter testens gennemførelse giver læreren mundtlige og detaljerede tilbagemeldinger til de enkelte elever. Forældrene skal desuden underrettes skriftligt om testresultaterne for deres barn.

- Tilbage meldinger til skolen, kommunen og Undervisningsministeriet. Afviklingen af en test vil give et testresultat, som naturligt vil være målrettet mod læreren, eleven og elevens forældre. Hele eller dele af testresultatet vil dog også skulle målrettes en række sekundære målgrupper: skoleledere, skolebestyrelser, kommunalbestyrelser, kommunale skoleforvaltninger og Undervisningsministeriet. Der kan på Evalueringsportalen hentes rapporter på forskellige niveauer, afhængigt af opgavevaretagelsen.
- Obligatoriske test. Når alle it-baserede test er færdigudviklede og i brug, vil obligatorisk anvendelse ske i perioden fra februar til april, således at resultaterne kan indgå i skolehjem Samarbejdet inden skoleårets afslutning.
- Frivillige test. I takt med opgavebankens opbygning vil der blive mulighed for frivillig brug af testene i begrænset omfang.

Spørgsmål 12:

Hvorfor skal elevernes tilegnelse af kundskaber og færdigheder evalueres, jf. § 1, nr. 5, når det i den af regeringen foreslåede nye formålsparagraf, jf. alm. del – bilag 165, ikke længere er en del af folkeskolens formål, at eleverne skal tilegne sig kundskaber og færdigheder, men at eleverne skal gives kundskaber og færdigheder?

Svar:

Evalueringen skal afdække, hvad eleverne har lært – eller hvad de har tilegnet sig. Formuleringen i den foreslåede nye udgave af formålsparagraffen tilsigter at understrege skolernes ansvar for, at eleverne lærer, det de skal.

Spørgsmål 15:

Hvordan definerer ministeren et »internt pædagogisk arbejdsredskab«, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 18?

Svar:

Det fremgår af bemærkningerne til § 1, nr. 6, at testene skal udgøre et værktøj, der kan medvirke til et godt overblik over den enkelte elevs faglige niveau og derigennem bidrage til grundlaget for faglige fremskridt for den enkelte elev ved at målrette undervisningen til elevens behov og forudsætninger. Testene anvendes sammen med andre elementer som led i den løbende evaluering fremadrettet til brug i vejledningen af den enkelte elev, den videre planlægning af undervisningen og underretning af forældrene med henblik på at tilrettelægge en undervisning og et forældresamarbejde, der understøtter eleven bedst muligt.

Spørgsmål 16:

Hvad er det for opgaver, som lærerne ikke skal løse i fremtiden, siden de uden øget tidsforbrug kan anvende og afholde test?

Svar:

Som det fremgår af bemærkningerne vedrørende forslaget økonomiske og administrative konsekvenser forudsættes de it-baserede test afviklet i undervisningstiden inden for de eksisterende time-talsrammer efter bekendtgørelsen om undervisningstimetallet i folkeskolen. Der er ikke tale om en ny kommunal opgave eller om forøgelse af eksisterende opgaver, der forudsætter et forøget arbejds-

tidsforbrug, men om en præcisering af indhold og fremgangsmåde ved løsning af opgaver, som skolerne allerede efter gældende lovgivning må forudsættes at udføre.

Spørgsmål 17:

Hvordan skal kampagnen om evalueringskultur afvikles?

Svar:

Det er hensigten, at lanceringen af de it-baserede test og de vejledende materialer om evaluering på evalueringsportalen understøttes af en bredt anlagt offentlig kampagne rettet mod forskellige interessenter (ledere, lærere, elever, forældre, skolebestyrelser, kommuner m.fl.).

Kampagnen vil oplyse offentligheden og de berørte i almindelighed samt tilbyde nærmere information til interesserede, herunder specielt lærere og forældre. Kampagnen vil også formidle, at der et nyt lovgrundlag for den løbende interne evaluering.

I den forbindelse skal den tjenesteyder, der får til opgave at udvikle og drive den it-baserede værktøjskasse, herunder testene, bistå ministeriet.

Spørgsmål 18:

Hvordan og hvem skal afgøre, om der bliver behov for at bruge ministerens bemyndigelse til at fastsætte antal test, klassetrin og fag, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 6?

Svar:

Bemyndigelsen vil blive benyttet til at iværksætte de i bemærkningerne til lovforslaget omtalte test. Det kan oplyses, at det i folkeskoleforligskredsen er aftalt, at større ændringer i omfang og placering af test forudsætter enighed i folkeskoleforligskredsen.

Spørgsmål 20:

Kan folkeskolens afgangsprøver kun afholdes som en samlet pakke?

Svar:

Efter lovforslaget skal hver elev aflægge i alt 7 afgangsprøver ved afslutningen undervisningen på 9. klassetrin, heraf 5 bundne prøver og 2 prøver bestemt ved udtræk. Da folkeskolens afgangsprøver efter lovforslaget bliver obligatoriske for eleverne i 9. klasse, kan afgangsprøverne ikke aflægges enkeltvis. For elever i 10. klasse vil der fortsat være adgang til at aflægge en eller flere af afgangsprøverne, når eleven har fulgt undervisningen i det pågældende skoleår. For prøver, der skal udtrækkes, er det dog en betingelse, at det pågældende prøvfag er udtrukket på skolen i skoleåret.

Spørgsmål 21:

Betyder lovforslaget, at de frie skoler bliver mødt af et enten-eller forstået på den måde, at enten afholder de alle de prøver, som folkeskolens elever skal op til, eller også afholder de ingen prøver?

Svar:

Lovforslaget omhandler ikke afholdelsen af afgangsprøver på de frie skoler. Regulering af afholdelse af obligatoriske afgangsprøver på disse skoler skal ske i lovgivningen for disse skoler, og der planlægges fremsat lovforslag herom senere i denne folketingssamling. Jeg kan derfor ikke på indeværende tidspunkt udtale mig om de rejste spørgsmål, for så vidt angår de frie skoler.

Spørgsmål 26:

Indebærer følgende passus i lovforslagets bemærkninger: »Den løbende evaluering skal omfatte alle aspekter af elevens udbytte af undervisningen« en ændring i forhold til den løbende evaluering efter gældende lov?

Svar:

Med den anvendte formulering i lovforslagets bemærkninger er der ikke tiltænkt nogen ændring i indholdet af den løbende evaluering. Der vil således fortsat være tale om, at der på alle klassetrin som en integreret del af undervisningen løbende skal foretages en alsidig evaluering af elevens udbytte heraf.

Spørgsmål 31:

Kan ministeren garantere, at test fremover udelukkende bliver et arbejdsredskab for lærerne, idet forligspartierne ved folkeskoleforliget af 23. september 2005 gav det klare løfte, at nationale obligatoriske test alene skal være et arbejdsredskab for lærerne?

Svar:

Som det følger af såvel aftalen af 23. september 2005 og bemærkningerne til L 101, er formålet med testene at skabe et pædagogisk evalueringsredskab, der kan bidrage til en nuanceret vurdering af den enkelte elevs udbytte af udvalgte undervisningsemner inden for udvalgte fag på bestemte klassetrin. Testene anvendes sammen med andre elementer som led i den løbende evaluering.

Ifølge det fremsatte lovforslag L 170 er testresultater én af flere indikatorer, som kommunalbestyrelsen må inddrage i sin helhedsvurdering af skolernes faglige niveau. Herved udstrækkes testenes betydning som pædagogisk redskab til også at omfatte det overordnede arbejde med kvaliteten af kommunens skolevæsen. Dette skal naturligvis foregå under hensyntagen til, at testresultaterne, bortset fra opgørelser på landsplan, er fortrolige.